

Zakład Aktywności Zawodowej
Zakład Usług Pralniczych
w Wodzisławiu Śląskim

**Sprawozdanie z działalności
Zakładu Aktywności Zawodowej
Zakładu Usług Pralniczych
w Wodzisławiu Śląskim
za 2024 r.**

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Podstawy prawne funkcjonowania Zakładu	5
III.	Historia Zakładu	6
IV.	Przedmiot działalności	9
V.	Zatrudnienie	13
VI.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	15
VII.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	16
VIII.	Działalność rehabilitacyjno-zdrowotna	26
IX.	Działalność marketingowa	34
X.	Przychody ZAZ	35
XI.	Zakładowy Fundusz Aktywności	38
	Podsumowanie	39

I. Wstęp

Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych w Wodzisławiu Śląskim to ponad 15 lat społecznej odpowiedzialności i sukcesu.

Od 2008 roku Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych w Wodzisławiu Śląskim jest miejscem, gdzie praca nabiera szczególnego znaczenia. Nasza pralnia to nie tylko profesjonalna obsługa i nowoczesne technologie, ale przede wszystkim zespół złożony z osób, które jeszcze niedawno były zagrożone wykluczeniem społecznym i zawodowym. Dziś, dzięki wspólnej pracy i zaangażowaniu, tworzymy firmę, która odniosła sukces zarówno rynkowy, jak i społeczny. W ciągu ponad 15 lat działalności zdobyliśmy uznanie w zakresie świadczonych usług pralniczych. Nasz zespół to doświadczeni i zgrani pracownicy, którzy każdego dnia udowadniają, że niepełnosprawność nie jest przeszkodą w osiąganiu celów zawodowych. Na koniec 2024 roku zatrudnialiśmy 35 osób z niepełnosprawnościami – osoby, które wcześniej pozostawały bez pracy i były zagrożone marginalizacją społeczną. To właśnie ich zaangażowanie, sumienność i oddanie są fundamentem sukcesu naszej firmy. Naszym atutem jest przede wszystkim wysoka jakość świadczonych usług, dzięki której pozyskujemy ważnych i stabilnych kontrahentów. Dbamy o relacje z klientami, a ich zadowolenie przekłada się na naszą renomę i dalszy rozwój. Utrzymywanie się stałego grona naszych klientów potwierdza, że społeczna odpowiedzialność może iść w parze z biznesowym sukcesem. Celem Zakładu od początku było nie tylko prowadzenie działalności gospodarczej, ale przede wszystkim tworzenie warunków do rozwoju człowieka jako całości – duchowej, psychologicznej i intelektualnej. Realizujemy to poprzez rehabilitację zdrowotną i społeczną, edukację, wsparcie oraz inicjowanie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości. Integrujemy lokalne środowisko wokół skutecznego rozwiązywania problemów społecznych, a nasze działania są często jedyną szansą dla wielu osób na normalne, samodzielne życie. Praca w naszym zakładzie to nie tylko sposób na zdobycie środków do życia. To także szansa na budowanie własnej wartości, rozwój osobisty i zawodowy oraz weryfikację umiejętności w realnym środowisku pracy. Odpowiednio dobrane i systematycznie prowadzone obowiązki zawodowe pełnią funkcję terapeutyczną, przyspieszając procesy regeneracyjne i wzmacniając poczucie samodzielności. Nasi pracownicy zyskują niezależność od pomocy rodziny czy państwa, a praca staje się dla nich

ważnym wymiarem życia, wpływającym na sposób postrzegania siebie i innych. Jesteśmy dumni z licznych nagród i wyróżnień, które otrzymaliśmy za naszą działalność, m.in. w prestiżowym konkursie „Lodołamacze” dla pracodawców wrażliwych społecznie. To potwierdzenie, że obrany przez nas kierunek jest słuszny i motywacja do dalszego rozwoju.

Wierzymy, że przy odpowiednim wsparciu państwa, samorządu, społeczeństwa i lokalnych środowisk, niepełnosprawność nie musi oznaczać mniejszych szans na rynku pracy. Może stać się początkiem wartościowego i satysfakcjonującego życia zawodowego. Dziękujemy wszystkim, którzy są częścią naszej 15 letniej historii. Razem pokazujemy, że odpowiedzialny biznes ma sens i przynosi realną zmianę.

II. Podstawy prawne funkcjonowania Zakładu

Zakład Aktywności Zawodowej funkcjonuje w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
(tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie Zakładów Aktywności Zawodowej
(tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1934 ze zm.);
- Uchwała Nr XXVI/328/2008 Rady Powiatu Wodzisławskiego z dnia 30 października 2008 roku, w sprawie: utworzenia Zakładu Usług Pralniczych w Wodzisławiu Śląskim;
- Uchwała Nr LII/560/2010 Rady Powiatu Wodzisławskiego z dnia 21 października 2010 roku, w sprawie: przekształcenia powiatowej jednostki budżetowej Zakładu Aktywności Zawodowej Zakładu Usług Pralniczych w Wodzisławiu Śląskim w powiatowy zakład budżetowy - Zakład Usług Pralniczych w Wodzisławiu Śląskim ul. Wałowa 30;

III. Historia Zakładu

Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych został utworzony na mocy Uchwały Rady Powiatu Wodzisławskiego Nr XXVI/328/2008 z dnia 30.10.2008 roku, w celu zapewnienia niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu wodzisławskiego prawidłowej rehabilitacji społecznej oraz zawodowej. Status Zakładu Aktywności Zawodowej, Zakład Usług Pralniczych otrzymał od Wojewody Śląskiego 18.12.2008 roku. Łączny koszt utworzenia Zakładu to 2 200 000,00 zł. z czego, 1 650 000,00 zł. Powiat pozyskał ze środków Urzędu Marszałkowskiego, a 550 000,00 zł. to środki własne Powiatu. Prace adaptacyjne objęły przystosowanie pomieszczeń do potrzeb profesjonalnej pralni wraz z likwidacją barier architektonicznych i technicznych w celu przystosowania budynku do pracy dla osób niepełnosprawnych. Zakład został również wyposażony w profesjonalne urządzenia pralnicze, magiel, suszarki oraz stół prasowalniczy z wytwornicą pary. Dla zapewnienia odpowiedniej rehabilitacji zdrowotnej niepełnosprawnym pracownikom Zakładu zakupiono odpowiedni sprzęt rehabilitacyjny.

Zakład mieści się w budynku starego szpitala przy ulicy Wałowej 30. Został utworzony jako jednostka budżetowa, jednak w wyniku zmiany przepisów prawa Rada Powiatu Wodzisławskiego uchwałą Nr LII/560/2010 z dnia 21 października 2010 roku przekształciła Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych z dniem 31.12.2010 roku w powiatowy zakład budżetowy.

W pierwszych latach działalności Zakład zatrudniał 15 osób niepełnosprawnych, a w 2011 roku zatrudnienie wzrosło o 5 kolejnych osób niepełnosprawnych. W maju 2013 roku zostało utworzonych 10 nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, a w listopadzie zatrudnienie znalazły kolejne 3 osoby. Tym samym od utworzenia Zakładu zatrudnienie osób niepełnosprawnych wzrosło o ponad 100%. Na dzień 31.12.2024 roku zatrudnionych było 35 osób niepełnosprawnych, w niepełnym wymiarze czasu pracy (30 osób na 0.55 etatu i 5 osób na 0.80 etatu).

W 2012 roku władze powiatu podjęły plan o rozbudowie Zakładu. W lipcu 2013 roku na wniosek Powiatu Wodzisławskiego, władze województwa śląskiego podjęły decyzję o przyjęciu do realizacji wniosku o rozbudowę Zakładu.

Dzięki czemu Zarząd Województwa Śląskiego przekazał połowę potrzebnych środków na inwestycję, tj. 370 000,00 zł, drugą połowę wyasygnował Powiat

Wodzisławski, Dyrektor ZAZ na wyposażenie rozbudowanej części pralni pozyskał z Powiatowego Urzędu Pracy 150 000,00 zł, a 49 000,00 zł, wygospodarował ze środków własnych. Dzięki środkom pozyskanym przez władze powiatu wodzisławskiego w połowie 2013 roku rozpoczęto rozbudowę Zakładu Aktywności Zawodowej Zakładu Usług Pralniczych, która zakończyła się w listopadzie 2013 r. W marcu 2014 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowoczesnej pralni Lagoon. W 2015 roku Zakład rozpoczął starania o wygospodarowanie dodatkowego pomieszczenia w celu składowania brudnego i czystego prania. Dzięki pozyskanym środkom z Powiatu Wodzisławskiego oraz wygospodarowaniu środków własnych z Zakładowego Funduszu Aktywności, jako poprawa warunków pracy osób niepełnosprawnych, w kwietniu 2016 r. została zakończona inwestycja zakupu kontenera, który służy do magazynowania prania brudnego i czystego. W 2017 r. Zakład w celu polepszenia warunków pracy osób niepełnosprawnych zakupił klimatyzatory na części technicznej pralni. W listopadzie 2017 r. Zakład zakupił nowy samochód marki Opel Vivaro 9-cio osobowy do przewozu osób niepełnosprawnych. Na zakup otrzymano dotację celową z Powiatu Wodzisławskiego 20 000,00 zł, z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 79 000,00 zł, a 45 480,00 zł. Zakład Aktywności Zawodowej pokrył ze środków własnych. Ponadto w 2019 r. Zakład pozyskał z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w ramach środków PFRON 559 125,46 zł. na zakup samochodu dostawczego oraz nowych urządzeń pralniczych tj.: magła, dwóch pralnic wirówek oraz stołu do prasowania. Powiat Wodzisławski wsparł powyższą inwestycję dotacją celową w kwocie 18 225,00 zł. a ponad 42.000,00 zł. zostało pokryte ze środków własnych Zakładu. Z powodu wyeksploatowania suszarek, w grudniu 2020 r. zostały zakupione nowe – dwie suszarki o wartości 98 400,00 zł, których całkowity koszt pokrył Zakład. Nowoczesne urządzenia posiadają odzysk ciepłego powietrza, który pozwala zmniejszyć zużycie energii. W 2022 roku zostały zakupione i zainstalowane klimatyzatory chłodnicze do pomieszczeń biurowych oraz pralni.

W 2023 r. w miarę możliwości staraliśmy się optymalizować koszty działalności. W kwietniu zamontowaliśmy pompę ciepła, która pozwoli nam ograniczyć zużycie energii elektrycznej do podgrzewania wody w pralnicach-wirówkach. Ponadto dodatkowe środki PFRON wg algorytmu przeznaczyliśmy na wymianę wysłużonych urządzeń pralniczych (pralki i suszarki w pralni Lagoon) na nowe, zasilane instalacją

fotowoltaiczną. W ramach pozyskanych dodatkowych środków z PFRON wymieniliśmy stację uzdatniania wody, która uległa awarii. W budynku, w którym znajduje się pralnia wodna obsługująca klientów instytucjonalnych doszło do dużego zawilgocenia ścian, spowodowanego podciąganiem kapilarnym wilgoci z gruntu. Aby temu zapobiec wykonaliśmy iniekcję krystaliczną, która tworzy przeponeę w zawilgoconym pomieszczeniu. W drugim budynku gdzie funkcjonuje pralnia obsługująca klientów indywidualnych oraz powierzchnie biurowe przeciekał dach. Wykonaliśmy remont dachu oraz zalanych pomieszczeń w budynku administracyjno – usługowym. Tym samym przygotowując dach do montażu instalacji fotowoltaicznej. W grudniu 2023 r. została zamontowana instalacja fotowoltaiczna o mocy 15,84 kW i napięciu przyłączenia do 1 kV.

Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych podejmuje działania zmierzające do optymalizacji kosztów. W 2024 roku zwiększyliśmy możliwość wykorzystania pompy ciepła poprzez dokupienie zbiornika o pojemności 500 litrów na ciepłą wodę użytkową.

W ubiegłym roku zakupiliśmy nowy samochód do przewozu osób z niepełnosprawnością, który został sfinansowany częściowo ze środków PFRON, a częściowo z dotacji celowej Powiatu Wodzisławskiego oraz środków własnych.

Zdjęcie 1. Samochód do przewozu osób z niepełnosprawnością.

Dodatkowe środki z PFRON wykorzystaliśmy na poprawę warunków pracy osób niepełnosprawnych poprzez zakup nowej odzieży roboczej oraz modernizację szatni i zakup nowych szafek na odzież dla pracowników pralni. Ponadto zakupiliśmy pistolet detaszerski ultradźwiękowy, który pozwoli na usuwanie plam nawet z delikatnych tkanin.

IV. Przedmiot działalności

Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych znajduje się w Wodzisławiu Śląskim przy ul. Wałowej 30, w odremontowanych budynkach, w których kiedyś znajdował się szpital. Na terenie Zakładu funkcjonują dwie pralnie - wodna, posiadająca barierę higieniczną oraz Lagoon. Zostały wybudowane zgodnie z przepisami i spełniają wszelkie wymogi. Specjalizujemy się w wykonywaniu kompleksowych świadczeń w zakresie prania. Całość usługi oparte jest na praniu wodnym, suszeniu, krochmaleniu, maglowaniu, prasowaniu, pakowaniu w worki ochronne oraz transporcie. Odbieramy zamówienie od klienta oraz odwozimy po zakończonej usłudze. Nasze samochody zachowują wszelkie standardy. Oferujemy wysoką jakość wykonywanych usług, z zachowaniem uzgodnionego terminu dostawy.

Dbamy szczególnie o zadowolenie kontrahenta oraz nawiązanie długotrwałej współpracy. Cechuje nas profesjonalizm, a czyste i zdezynfekowane pranie, to nasz znak rozpoznawczy. Gwarantujemy atrakcyjną, niską cenę oraz zapewniamy wysoką jakość wykonywanych usług. Funkcjonujemy na terenie całego województwa śląskiego. Naszym głównym celem nie jest jednak nastawienie na zysk, a aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Pralnia Lagoon, to ekologiczna pralnia, czyszcząca metodą wet-cleaning, dająca gwarancję 100% czystości i świeżości. Realizujemy w niej usługi indywidualne (daje możliwość czyszczenia garniturów, płaszczy, koszul, garsonek itp.). System wet – cleaning to pranie na mokro z niskim zużyciem wody, delikatnymi ruchami bębna, dzięki czemu odzież się nie niszczy i zastępuje ekologiczny system prania w agregatach chemicznych.

Zdjęcie 2. Praca w pralni (prasowanie).

Pralnia wodna natomiast jest specjalnie dostosowana do prania asortymentu z hoteli, restauracji, a nawet szpitali. Podzielona na część czystą i brudną, które się nie łączą. Po stronie brudnej następuje załadunek do pralnic przelotowych, w których automatycznie wszystko jest dezynfekowane, a następnie osobnym otworem pranie wyciągane jest po stronie czystej.

Pracujemy z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu oraz maszyn, spełniających wszelkie wymogi. Programy pralnicze są każdorazowo ustawiane przez technologa prania i dostosowywane specjalnie do indywidualnego asortymentu. Ta procedura pozwala zachować najwyższe standardy bezpieczeństwa. Wszelkie środki piorące są wysokiej jakości oraz posiadają certyfikowane atesty, co powoduje zmniejszenie ryzyka zniszczeń. Raz w miesiącu losowo wykonujemy wymazy jakości prania.

Urządzenia pralnicze wykorzystywane w zakładzie, to profesjonalne, nowoczesne, łatwe w obsłudze sprzęty. Automatyczny dozownik prania zapewnia brak bezpośredniego kontaktu ze środkami piorącymi, a jednocześnie gwarantuje dobór odpowiedniej ilości płynów na każdy kilogram prania. Również przy każdym z urządzeń jest czytelna instrukcja obsługi oraz system haseł przypominający o tym,

o czym pracownicy najczęściej zapominają. Dla odciążenia pracowników, aby nie musieli dźwigać prania, zarówno wewnątrz zakładu, jak i do samochodu, pranie przewożone jest na wózkach.

Zdjęcie 3. Praca w pralni (pakowanie czystego prania w folię ochronną).

Zdjęcie 4. Praca w pralni (segregowanie prania na stronie brudnej).

Zdjęcie 5. Praca w pralni (składanie prania).

Zdjęcie 6. Praca w pralni (maglowanie).

Zakład Pralniczy funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:00 do 19:00. Osoby niepełnosprawne pracują w systemie trzymianowym. Grafik został ustalony tak, żeby w pełni wykorzystać maglownicę, której wydajność jest ograniczona.

V. Zatrudnienie

Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych w Wodzisławiu Śląskim na koniec 2024 roku zatrudniał trzydziestu pięciu pracowników niepełnosprawnych – dwudziestu ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz piętnastu ze stopniem umiarkowanym. Kadra obsługowo – rehabilitacyjna Zakładu na koniec – 2024 roku liczyła ogółem jedenaście osób, z czego dziewięć osób w wymiarze pełnego etatu, jedna osoba w wymiarze 0,875 etatu i jedna osoba w wymiarze 0,4 etatu.

W celu zapewnienia opieki medycznej niepełnosprawnym pracownikom, Zakład zatrudnia pięć dyplomowanych pielęgniarek, które zapewniają doraźną opiekę, a także posiadamy podpisaną umowę z Centrum Medycznym NOVUM-MED, dzięki której pracownicy niepełnosprawni ZAZ według zgłaszanych potrzeb mogą korzystać z usług odpowiedniego lekarza specjalisty. Zakład zatrudnia, także psychologa co daje możliwość skorzystania z konsultacji psychologicznych.

Szczegółowe zatrudnienie osób niepełnosprawnych na dzień 31.12.2024 r. w ZAZ ZUP przedstawia poniższa tabela:

Symbol	Rodzaj niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności		SUMA
		Znaczny	Umiarkowany	
01-U	Upośledzenie umysłowe	5 os.	2 os.	7 os.
02-P	Choroba psychiczna	7 os.	13 os.	20 os.
03-L	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	1 os.	0 os.	1 os.
04-O	Choroby narządu wzroku	0 os.	0 os.	0 os.
05-R	Choroby narządu ruchu	3 os.	0 os.	3 os.
06-E	Epilepsja	0 os.	0 os.	0 os.
07-S	Choroby układu oddechowego i krążenia	0 os.	0 os.	0 os.

208-T	Choroby układu pokarmowego	0 os.	0 os.	0 os.
09-M	Choroby układu moczowo-płciowego	1 os.	0 os.	1 os.
10-N	Choroby neurologiczne	2 os.	0 os.	2 os.
11-I	Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,	1 os.	0 os.	1os.
	Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności bez podanego rodzaju niepełnosprawności	0 os.	0 os.	0 os.
SUMA		20 os.	15os.	35 os.

Tabela 1. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych według rodzaju niepełnosprawności.

Praca zalicza się do czynników, które stwarzają możliwość powrotu do pełnej lub częściowej sprawności. Aktywność zawodowa stwarza warunki do poprawy ogólnej sprawności ruchowej, wzmacnia obraz swojej osoby. Rehabilitacja może być bardziej efektywna, gdy osoba jest czynna zawodowo. Praca przeciwdziała izolacji społecznej i wykluczeniu społecznemu. Podczas pracy osoba z niepełnosprawnościami uruchamia swoje umiejętności, sprawności i kształtuje pewne nawyki, zwiększając w ten sposób odporność na sytuacje trudne, wynikłe z procesu pracy, oraz łagodząc lęk przed nowymi zadaniami. Uczy się własnych reakcji, radzenia sobie ze słabościami. Mówi się coraz częściej o tym, że aktywność zawodowa może w pewnym zakresie kompensować osobie niepełnosprawnej ograniczenia wynikające z niepełnosprawności, a tym samym poprawić jakość jej życia. Dla osób z niepełnosprawnościami praca to dodatkowa szansa na odnalezienie nowego sposobu na życie. Sposobu na walkę ze stereotypami, szansa na pełnowartościowe życie, poza wszelkimi podziałami stworzenie nowego, lepszego wizerunku własnej osoby oraz szansa na budowanie wiary we własne możliwości.

Osoby niepełnosprawne dzięki pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej poprawiają również swoją sprawność fizyczną, a co za tym idzie, ich sprawność ruchowa i koordynacyjna zwiększa się. Budują mocniejszy obraz samego siebie, co w konsekwencji pozwala na stabilizację psychiczną. Dzięki pracy mogą czuć się

wartościowi. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych przynosi oczekiwane rezultaty i poprawia efektywność pracy, gdy współpraca przebiega miło i w przyjaznej atmosferze. Ważnym czynnikiem jest nastawienie osób niepełnosprawnych oraz chęć pracy.

Pracownicy z niepełnosprawnościami z ZAZ-u zatrudnieni są na stanowiskach: pracz, prasowacz, maglarz, sprzątac. Zatrudnienie w Zakładzie jest dla wielu z nich jedyną szansą na podjęcie pracy, rehabilitację zawodową, a przede wszystkim próbę usamodzielnienia się. ZAZ to często jedyna szansa dla tych osób na normalne życie. Praca w Zakładzie daje im po okresie rehabilitacji i przygotowań możliwość lepszego funkcjonowania na otwartym rynku pracy oraz szansę na samodzielne życie w społeczeństwie.

VI. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Doświadczenie niepełnosprawności nieuchronnie wiąże się z dramatycznymi przeżyciami i zmaganiem, połączonymi z istniejącym uszkodzeniem i niepełną sprawnością organizmu. Pogodzenie się z nieodwracalnością istniejącego stanu rzeczy i nabranie przekonania, że utracone wartości można zastąpić innymi, jest warunkiem wejścia osoby niepełnosprawnej na drogę rozwoju. Akceptacja tych dyspozycji i możliwości, które pozostały mimo uszkodzenia, jest podstawą adaptacji życiowej. Najpełniejsze warunki rozwoju osoby niepełnosprawnej stwarza jej aktywne uczestnictwo we własnej rehabilitacji, rozumianej jako proces złożony z powiązanych ze sobą i wzajemnie od siebie zależnych ogniw.

Zakład Aktywności Zawodowej poprzez rehabilitację zawodową ma na celu uświadomienia osobie niepełnosprawnej, że jest pełnowartościowym człowiekiem, który pomimo swojej niepełnosprawności może wiele osiągnąć. Zakład uczy pracowników bezpiecznego i odpowiedniego użytkowania urządzeń, dokładnego wykonywania czynności, szybkiego wykonywania zadań, koncentrowania się na zadaniu, samodzielnego planowania oraz przestrzegania dyscypliny pracy, trwałego zapamiętywania. Dzięki takiemu przygotowaniu osoby niepełnosprawne czują się potrzebne, czują zadowolenie z wykonanej pracy, są zmotywowani, lepiej wykonują swoje obowiązki. Zakład stara się uzmysłowić pracownikom przydatność ich pracy, podnosić samoocenę oraz poczucie własnej wartości. Osoby

niepełnosprawne traktują naturalnie pracę, jako sposób zdobycia środków finansowych. Ponadto dla wielu osób zatrudnienie w ZAZ-ie jest jedyną szansą na kontakt z ludźmi, samorealizację i potwierdzenie własnych możliwości, a także daje możliwość wykorzystania nabytych umiejętności. Praca w ZAZ-ie w istotny sposób wpływa na cały proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych. To właśnie dzięki zatrudnieniu człowiek wzmacnia poczucie własnej wartości, co jest bardzo ważne w przypadku osób niepełnosprawnych, które bardzo często mają zaniżoną samoocenę.

ZAZ ZUP w swoich przedsięwzięciach przygotowuje osoby niepełnosprawne do samodzielnego podejmowania decyzji i do pracy na wolnym rynku. Jest instytucją wspomagającą działania w poszukiwaniu pracy, mieszkania, a nawet rozwiązywaniu spraw osobistych. Dzięki nabytym w ZAZ-ie umiejętnościom i wiedzy pracownicy mają możliwość sprostać stawianym im wyzwaniom. Podczas pracy osoby niepełnosprawne kształtują pewne nawyki, zwiększają w ten sposób odporność na sytuacje trudne, łagodzą lęk przed nowymi zadaniami na nowych stanowiskach, uczą się nowych reakcji i radzenia sobie ze słabościami.

VII. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Cel ten jest realizowany głównie poprzez uczenie zaradności osoby niepełnosprawnej, pobudzanie jej aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. W rehabilitacji społecznej chodzi, więc o pełne włączenie osoby niepełnosprawnej we wszystkie przejawy życia społecznego, aby była i czuła się wartościowym użytecznym człowiekiem społeczeństwa, który z jednej strony korzysta ze wszystkich dóbr osiągnięć kultury i cywilizacji, a z drugiej strony aktywnie włącza się w ich pomnażanie.

Zakład Aktywności Zawodowej czynnie prowadzi program rehabilitacji społecznej. Pracownicy Zakładu, w ramach rehabilitacji społecznej w 2024 r. aktywnie uczestniczyli w następujących wydarzeniach:

W marcu z okazji Dnia Kobiet pracownicy wybrali się na wodzisławski rynek, aby złożyć życzenia oraz wręczyć kwiaty Paniom z okazji ich święta.

Zdjęcie 7. Wręczenie kwiatów z okazji Dnia Kobiet.

Zdjęcie 8. Przygotowanie kwiatów z okazji Dnia Kobiet.

Każdego roku organizujemy imprezy integracyjne takie jak - majówka, andrzejkki czy spotkanie przy opłatku. W 2024 roku Zakład zorganizował spotkanie plenerowe na terenie restauracji Rybaczówka. Przy sprzyjającej pogodzie spędziliśmy miło czas, tańcząc, śpiewając i zjadając się pysznymi przekąskami..

Zdjęcie 9. Spotkanie integracyjne – majówka.

Prawie każdego roku staramy się wygospodarować środki na zorganizowanie wyjazdu zagranicznego. Mamy świadomość, że nasi pracownicy nigdy nie zdecydowali by się na samodzielny wyjazd do ościennych krajów.

W wrześniu 2024 roku zorganizowaliśmy 5- dniową wycieczkę do Chorwacji. Pracownicy ZAZ w czasie pobytu mieli okazję zobaczyć piękno Chorwackiej okolicy Rijeki, zwiedzili historyczne Rzymskie miasto – Pula oraz Plitwickie Jeziora. W czasie wolnym mogli korzystać z plażowania w malowniczych krajobrazach.

Zdjęcie 10. Wycieczka 5 – dniowa do Chorwacji

Zdjęcie 11. Wycieczka 5 – dniowa do Chorwacji.

W listopadzie odbyła się zabawa Andrzejkowa. Kolejne spotkanie integracyjne na, którym nie zabrakło dobrego humoru, muzyki i świetnej zabawy.

Zdjęcie 12. Impreza integracyjna – Andrzejki.

W 2024 roku ZAZ ZUP otrzymał zaproszenie na Kiermasz rękodzieła osób niepełnosprawnych. Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego zorganizował 12 grudnia 2024 r. w gmachu Sejmu Śląskiego w Katowicach przedświąteczny kiermasz rękodzieła osób niepełnosprawnych z warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej z terenu województwa śląskiego. Pracownicy z niepełnosprawnością przy pomocy kadry w ramach rehabilitacji przygotowali stroiki ze skrzatami.

Zdjęcie 13. Stroiki przygotowane przez osoby z niepełnosprawnościami na kiermasz świąteczny w Urzędzie Marszałkowskim.

W grudniu nasi pracownicy zbudowali na terenie ZAZ ZUP stajenkę, w której znalazły się żywe zwierzęta i figurki z szopki betlejemskiej.

Zdjęcie 14. Przygotowanie żywej stajenki.

Zdjęcie 15. Żywa stajenka

Zdjęcie 16. Żywa stajenka.

„Pójdźmy wszyscy do stajenki... - Kolędowanie z Przyjaciółmi” pod takim hasłem spotkali się przy żywej stające pracownicy ZAZ ZUP, uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej, podopieczni domu dziecka oraz mieszkańcy Wodzisławia..

Zdjęcie 17. Spotkanie przy żywej stajence.

Ponadto w grudniu zorganizowaliśmy spotkanie opłatkowe. Wszyscy pracownicy spotkali się, aby podzielić się opłatkiem, złożyć życzenia oraz wspólnie świętować. Uroczysty charakter i wspólne kolędowanie nadają temu wydarzeniu szczególną formę. Rozmowy, przyjemna atmosfera, smaczne jedzenie pozwalają pracownikom poczuć magię zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia.

Zdjęcie 18. Spotkanie opłatkowe – Wigilijka

VIII. Działalność rehabilitacyjno-zdrowotna

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ZAZ spełnia warunki ustawy tj. zapewnia doraźną i specjalistyczną pomoc, opiekę medyczną, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne. W związku z powyższym w czasie pracy zakładu obecna jest pielęgniarka, zapewniająca doraźną opiekę medyczną. Ponadto Zakład zapewnia pracownikom specjalistyczną opiekę medyczną, również poprzez finansowanie wizyt u lekarzy specjalistów.

Pracownicy ZAZ biorą udział w zajęciach organizowanych na sali rehabilitacyjnej oraz w terenie, które pozwalają na rozładowanie emocji, rozluźnienie i odprężenie. Rehabilitacja na świeżym powietrzu polega głównie na spacerach i grach zespołowych. Zajęcia w sali rehabilitacyjnej opierają się przede wszystkim na ćwiczeniach z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego, w formie fizykoterapii. Podczas kinezyterapii niepełnosprawni wykonują ćwiczenia gimnastyczne na urządzeniach takich jak: atlas, bieżnia, rowerek oraz inne sprzęty przydatne do ćwiczeń ruchowych. Osoby niepełnosprawne mogą również korzystać z zajęć z zakresu relaksacji, wizualizacji oraz ćwiczeń opracowanych indywidualnie. Ma to na celu właściwe stymulowanie rozwoju organizmu, rozwój sprawności psychofizycznej, kształtowanie korzystnych nawyków ruchowych, korekcję oraz kompensację odchyłeń i braków rozwojowych. Każdy uczestnik ma indywidualny tok usprawniania, z uwzględnieniem zaleceń i orzeczeń lekarskich. Rehabilitacja obejmuje, także różnego rodzaju zajęcia z zakresu treningu umiejętności interpersonalnych, koncentracji uwagi, zajęć integracyjnych w grupie. a także zajęcia plastyczne, które poprzez różnorodność i atrakcyjność zastosowanych technik plastycznych mają wpływ na rozwój manualny osób niepełnosprawnych. Ponadto tego typu zajęcia w grupie pomagają osobom niepełnosprawnym nabyć umiejętności pójścia na kompromis, koordynacji planów i pomysłów, współpracy. Osoby bardziej zdolne manualnie pomagają mniej zdolnym, co wpływa korzystnie na wzajemne kontakty społeczne. Dla wielu zapał kolegów staje się bodźcem do własnej aktywności, zachęca ich do działania oraz dodaje odwagi.

Zdjęcie 19. Warsztaty "Obrazy jak ze snu".

Zdjęcie 20. Prace - "Dzień Anioła".

W 2024 r. pracownicy brali również udział w zajęciach tanecznych.

Zdjęcie 21. Pokaz tańca pt. „Integracyjny Pokaz Tańca Tańczycy Każdy Może”.

Swoje umiejętności zaprezentowali w pokazie tańca pt. „Integracyjny Pokaz Tańca Tańczyć Każdy Może” oraz w Wielkiej Gali Tańca w Radlinie. Podczas Gali tańczyli z profesjonalnymi tancerzami, członkami Studia Tańca i Ruchu Lordance. Gala odbyła się na wzór popularnego programu telewizyjnego „Taniec z Gwiazdami”, w którym osoby z niepełnosprawnością pełniły rolę gwiazd.

Inną formą aktywności przedstawioną są warsztaty tai-chi. Mają one formę wykładów i zajęć praktycznych w zakresie aktywności ruchowej dla osób niepełnosprawnych. Zajęcia ruchowe obejmują:

- a) gimnastykę ruchową przy muzyce,
- b) ćwiczenia oddechowe i rozluźniające,
- c) elementy metodyczne teorii i praktyki sportu kickboxing dla osób z niepełnosprawnościami,
- d) elementy sprawności dostosowanej do osób niepełnosprawnych z ju jitsu,
- e) niwelowanie wewnętrznych napięć, chronicznego stanu napięcia poprzez sport,
- f) rozmowę, dyskusję, psychoanalizę grupową z trenerem.

Codzienny trening ruchowy pozwala na poprawienie kondycji i sprawności fizycznej, lepsze samopoczucie oraz wydajność w pracy. Zajęcia odbywają się w Oazie Aktywności lub na świeżym powietrzu na terenie zakładu.

Zdjęcie 22. Zajęcia tai-chi.

W czerwcu 2024 r. nasi pracownicy skorzystali z wyjazdu na survival do Brennej organizowany przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Klub Sportowy Polskiej Tradycji Sztuk i Sportów Walki Wojownik Czasu”. Osoby z niepełnosprawnościami zmierzyły się podczas tego wyjazdu ze swoimi słabościami i lękami. Musiały sprostać wyzwaniom, które czekały na nich w lesie. Pod okiem wykwalifikowanej kadry przeszły szkolenie z posługiwania się zawartością plecaka ratunkowego, aby móc przejść przez tor survivalowy. Tor obejmował spacer po wertepach, wśród połamanych drzew, przejście przez strumyk, podejście pod stromą górę czy też robienie szalasu. Celem był punkt widokowy nad szumiącym wodospadem. Uczestnicy podczas survivalu poznali niezwykłą aktywność jaką jest nordic walking. Regularne marsze z kijkami niezależnie od wieku poprawiają kondycję, rozładowują stres i napięcie. Osobnym punktem programu, który wzbudził wiele emocji było strzelanie z wiatrówki na specjalnie przygotowanej w lesie strzelnicy.

Zdjęcie 23. Survival w Brennej.

Pracownicy ZAZ ZUP w ramach rehabilitacji zdrowotnej we wrześniu korzystali z wyjazdów na grzybobranie. Celem wyjazdów była integracja grupy, wyrwanie się od zabiegania codziennym życiem, kontakt z naturą ale przede wszystkim ruchu na świeżym powietrzu.

Zdjęcie 24. Wyjazd na grzyby.

Zdjęcie 25. Wyjazd na grzyby.

IX. Działalność marketingowa

Zakład Aktywności Zawodowej działa w trudnym sektorze gospodarczym. Na rynku pojawia się coraz więcej konkurencyjnych dużych firm prywatnych świadczących usługi pralnicze, a klienci są coraz bardziej wymagający.

Głównym narzędziem marketingowym, którego używa pralnia, jest tzw. marketing relacyjny. Pralnia stara się pozyskiwać nowych kontrahentów, a następnie utrzymywać z nimi relacje metodami komunikacji bezpośredniej. Osoby

odpowiedzialne w zakładzie dokonują wyboru instytucji potencjalnie interesujących z punktu widzenia znacznych potrzeb pralniczych, umawiają się na spotkanie, dokonują prezentacji oferty i proponują pranie próbne po cenach promocyjnych. Często po praniu próbnym dochodzi do zamówienia usługi i nawiązania współpracy.

Kontakt z kontrahentami jest podtrzymywany podczas odbierania i dowożenia prania. Ewentualne zmiany cennika są negocjowane na bieżąco. W początkach działalności pralnia próbowała również wykorzystywać pocztę elektroniczną do przesyłania oferty wybranym firmom.

Głównymi elementami przekazu marketingowego są wysoka jakość usług (m.in. wysoka jakość używanych proszków, dzięki którym pranie nie niszczy asortymentu), profesjonalizm (w tym terminowość) oraz relatywnie niska cena. Strona internetowa zazwodzislav.pl oraz www.facebook.com/zaz.wodzislav pozwala w prosty sposób na dotarcie z informacją o działalności naszego zakładu do praktycznie nieograniczonego kręgu odbiorców. Co więcej, ludzie coraz częściej szukają potrzebnych informacji przede wszystkim w Internecie.

Zyskaliśmy grono stałych, często wymagających klientów, ceniących sobie wysoką jakość prania. Nasza pralnia jest wyposażona w nowoczesne maszyny. Wszystko to sprawia, że nasze usługi są atrakcyjne cenowo i jakościowo. ZAZ współpracuje także z mediami (prasa, radio, tv), trafiając w ten sposób do potencjalnych odbiorców. Tym sposobem Zakład chce pokazać szerszej społeczności „życie” Zakładu Aktywności Zawodowej oraz udowodnić, że osoba niepełnosprawna jest pełnowartościowym pracownikiem. Zakład wykorzystuje wszystkie możliwe sposoby, aby dotrzeć do klienta

X. Przychody ZAZ

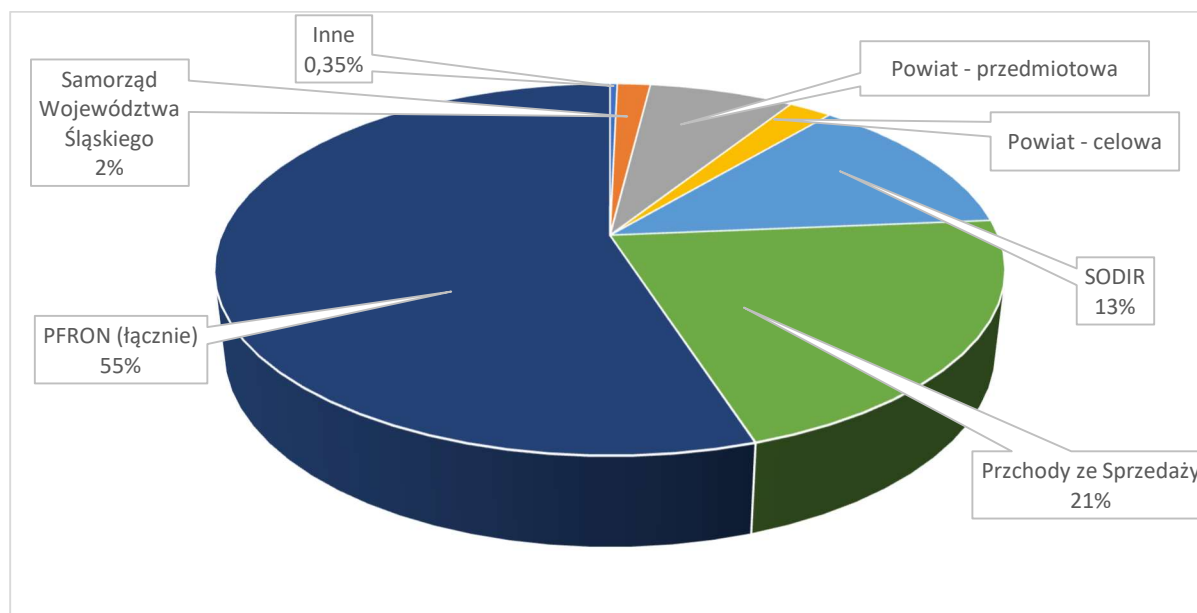
Działalność Zakładu była finansowana z osiągniętych przychodów ze sprzedaży usług w wysokości 807 306,30 zł. netto oraz z przyznanych dotacji. Zakład w 2024 r. pozyskał dotacje z następujących źródeł:

- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznawane wg algorytmu - 1 221 000,00 zł.
- dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych (system SODIR) - 473 272,96 zł.
- środki z budżetu Samorządu Województwa Śląskiego - 61 050,00 zł.
- dotacja przedmiotowa z Powiatu Wodzisławskiego - 267 208,92 zł.
- dotacja celowa z Powiatu Wodzisławskiego - 80 000,00 zł.
- dodatkowe środki PFRON wg algorytmu - 858 097,00 zł.
- dotacja do kosztów wynagrodzenia z PUP - 1 668,88 zł.

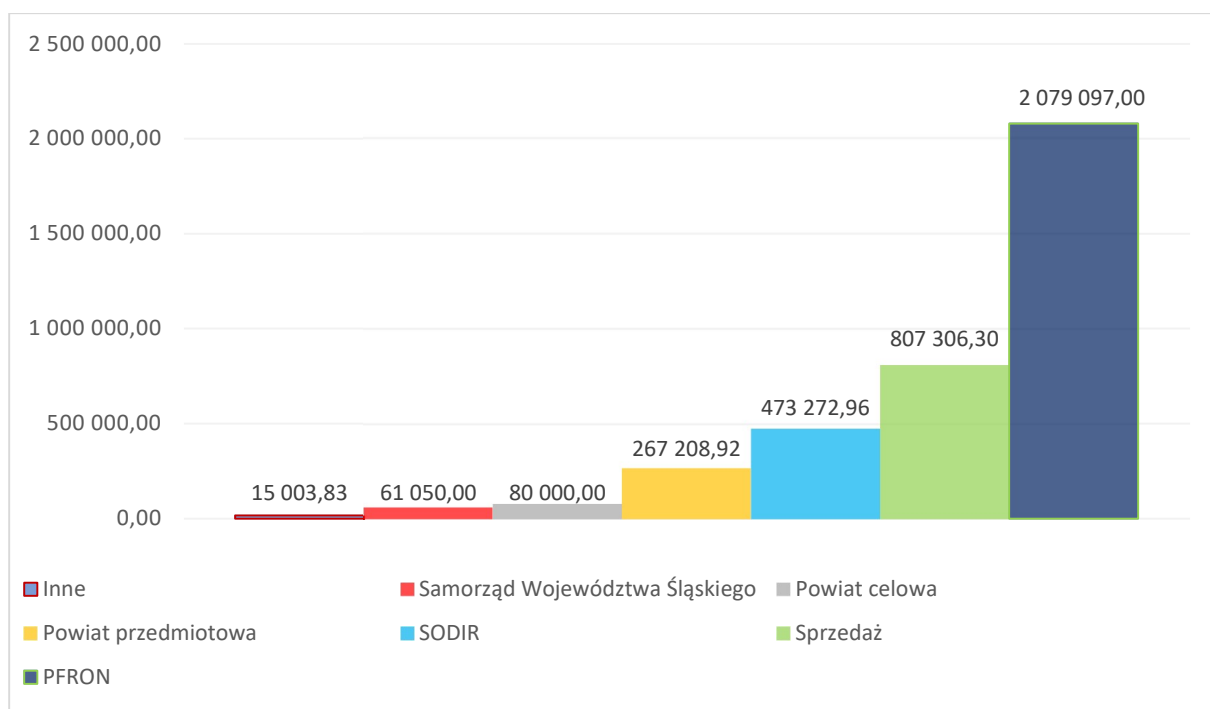
Z czego w rachunku wyników wykazano dotacje przeznaczone na działalność bieżącą w kwocie 2 676 345,66 zł., a zestawieniu zmian w funduszu jednostki wykazano 285 952,10 zł. w pozycji środki na inwestycje.

Ponadto w 2024 r. wpłynęły środki z tytułu (w wykresie wykazane w kolumnie „inne”)

- odsetki - 6 368,64 zł.
- odszkodowania z tytułu ubezpieczenia samochodu - 6 966,31 zł.

Wykres 1. Wpływy Zakładu w 2024 r. z udziałem procentowym źródeł finansowania.

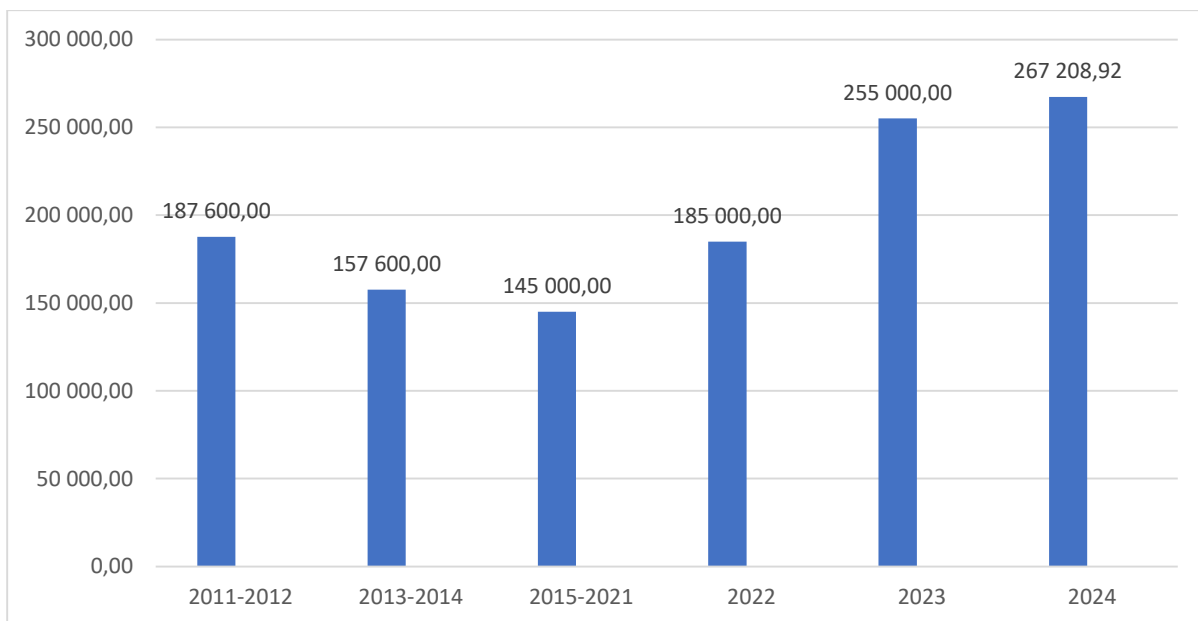
Wykres 2. Wpływy Zakładu w 2024 r. z podziałem na źródła finansowania.

Pozostałą różnicę stanowią przychody o charakterze memoriałowym wynikające m.in. z odpisów amortyzacyjnych 83 969,59 zł. od środków trwałych, których zakup sfinansowano z dotacji oraz z odpisów o charakterze aktualizacyjnym.

Zgodnie z rachunkiem zysków i strat koszty działalności operacyjnej Zakładu w 2024 roku wynosiły 3 599 307,37 zł. Główne pozycje kosztów to:

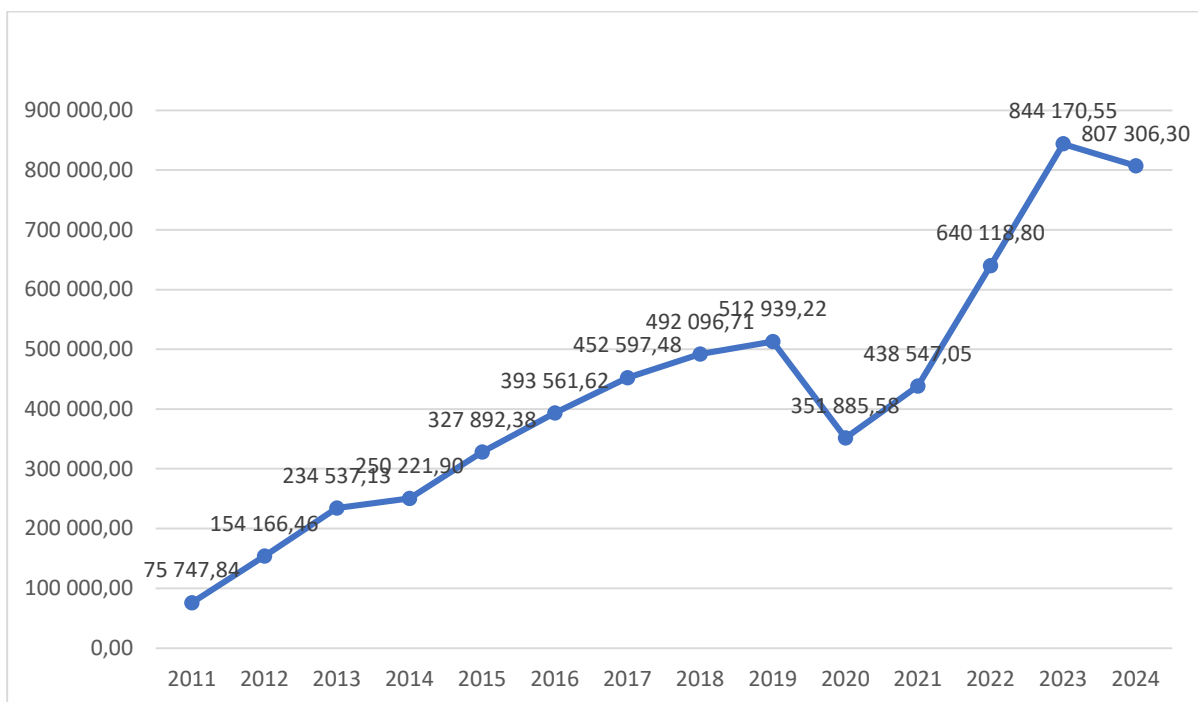
- wynagrodzenia osobowe - 2 224 117,73 zł.
- wynagrodzenia bezosobowe - 88 620,00 zł.
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników (w tym zakup odzieży roboczej, odpisy ZFŚS, szkolenia) - 528 822,34 zł.
- zakup materiałów i energii (środki piorące, środki czystości, paliwo, materiały biurowe, opłaty za zużycie prądu, wody, gaz itp.) - 279 094,99 zł.
- podatki i opłaty (podatek od nieruchomości, podatek VAT) - 18 710,40 zł.
- usługi obce (kadrowe, prawnicze, informatyczne, pielęgnarskie, telekomunikacyjne, remontowe) - 268 379,56 zł.
- pozostałe koszty rodzajowe (w tym koszty ubezpieczenia majątkowego, delegacji służbowych) - 28 051,97 zł.
- amortyzacja - 163 510,38 zł.

Pozostałe koszty mają charakter kosztów memoriałowych i wynikają z dokonywanych odpisów aktualizacyjnych.

Wykres 3. Dotacja przedmiotowa przekazana przez Powiat Wodzisławski w latach 2011-2024.

ZAZ ZUP prowadzi działalność gospodarczą, z której wpływy pokrywają częściowo koszty funkcjonowania Zakładu. W latach 2011-2019 sprzedaż usług systematycznie rosła. W 2020 w wyniku pandemii sprzedaż załamała a po jej ustaniu część klientów instytucjonalnych przestała zlecać usługi prania firmą zewnętrzną. W 2022 i 2023 wartość kwotowa sprzedaży wzrosła co w pewnej mierze wynika ze wzrostu cen usług pralniczych. W 2024 wartość kwotowa sprzedaży spadła na skutek utraty dużego klienta instytucjonalnego.

Wykres 4. Dynamika wpływów ze sprzedaży.

XI. Zakładowy Fundusz Aktywności

Na początku 2024 roku wykazany w pasywach bilansu, w pozycji Inne Fundusze, Zakładowy Fundusz Aktywności wynosił 4,39 zł a na koniec roku 18 858,92 zł.

W trakcie roku odnotowano następujące wpływy:

• z podatku dochodowego od osób fizycznych -	146 210,00 zł.
• z podatku od nieruchomości -	14 028,00 zł.
• wpływy z odsetek bankowych -	182,42 zł.
• inne -	143,68 zł.
RAZEM WPŁYWY	160 564,10 zł.

Środki ZFA wydatkowano na:

• integracja społeczna -	106 913,44 zł.
• dofinansowanie do leków i usług medycznych -	1 971,76 zł.
• wynagrodzenie dla członków zespołu programowego -	17 492,05 zł.
• rehabilitacja społeczna i manualna -	15 332,32 zł.
RAZEM WYDATKI	141 709,57 zł.

Środki finansowe Zakładowego Funduszu Aktywności wykorzystywane są do prowadzenia reintegracji społecznej osób z niepełnosprawnością. Pracownicy z niepełnosprawnością mogą korzystać z konsultacji z psychologiem i prawnikiem. W rehabilitacji społecznej szczególny nacisk położyliśmy na rozwój umiejętności społecznych m.in. przez wspólne wyjazdy na grzyby, imprezy integracyjne. Osoby z niepełnosprawnością miały możliwość uczestnictwa w zajęciach sportowych szkoły przetrwania typu survival organizowanych wspólnie z Klubem Sportowym Polskiej Tradycji Sztuk i Sportów Walki „Wojownik Czasu”. Podpisaliśmy również umowę z Centrum Medycznym NOVUM - MED, w którym pracownicy mają dostęp do lekarzy licznych specjalizacji. Ponadto pracownicy mają możliwość korzystania z szerokiej oferty sportowej zawartej w pakiecie Multisport.

Podsumowanie

Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Usług Pralniczych jako instytucja dedykowana zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym, pełni kluczową rolę w procesie ich wszechstronnej rehabilitacji oraz integracji społeczno-zawodowej. ZAZ nie tylko umożliwia osobom niepełnosprawnym podjęcie pracy w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych możliwości, ale również oferuje szerokie spektrum działań służących rozwijaniu kompetencji zawodowych oraz społecznych. Zatrudnienie w ZAZ stanowi dla tych osób realną szansę na wyjście z izolacji społecznej i podjęcie aktywności, która pozwala nie tylko na generowanie dochodu, ale także na budowanie poczucia własnej wartości, przynależności i niezależności. Praca traktowana jest tutaj jako istotny element procesu rehabilitacyjnego – pozwala na poprawę ogólnej sprawności psychofizycznej, wzmacnia poczucie tożsamości, umożliwia rozwój umiejętności społecznych oraz sprzyja nabywaniu odwagi w pokonywaniu codziennych trudności.

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1. Samochód do przewozu osób z niepełnosprawnością.....	8
Zdjęcie 2. Praca w pralni (prasowanie).....	10
Zdjęcie 3. Praca w pralni (pakowanie czystego prania w folię ochronną).....	11
Zdjęcie 4. Praca w pralni (segregowanie prania na stronie brudnej).	11
Zdjęcie 5. Praca w pralni (składanie prania).....	12
Zdjęcie 6. Praca w pralni (maglowanie).	12
Zdjęcie 7. Wręczanie kwiatów z okazji Dnia Kobiet.	17
Zdjęcie 8. Przygotowanie kwiatów z okazji Dnia Kobiet.	18
Zdjęcie 9. Spotkanie integracyjne – majówka.....	18
Zdjęcie 10. Wycieczka 5 – dniowa do Chorwacji.....	19
Zdjęcie 11. Wycieczka 5 – dniowa do Chorwacji.	20
Zdjęcie 12. Impreza integracyjna – Andrzejki.	21
Zdjęcie 13. Stroiki przygotowane przez osoby z niepełnosprawnościami na kiermasz świąteczny w Urzędzie Marszałkowskim.	22
Zdjęcie 14. Przygotowanie żywej stajenki.	23
Zdjęcie 15. Żywa stajenka.....	23
Zdjęcie 16. Żywa stajenka.	24
Zdjęcie 17. Spotkanie przy żywej stajence.	24
Zdjęcie 18. Spotkanie opłatkowe – Wigilijka.....	25
Zdjęcie 19. Warsztaty "Obrazy jak ze snu".	27
Zdjęcie 20. Prace - "Dzień Anioła".	28
Zdjęcie 21. Pokaz tańca pt. „Integracyjny Pokaz Tańca Tańczyć Każdy Może”.....	29
Zdjęcie 22. Zajęcia tai-chi.	30
Zdjęcie 23. Survival w Brennej.	31
Zdjęcie 24. Wyjazd na grzyby.	32
Zdjęcie 25. Wyjazd na grzyby.	33

Spis tabel

Tabela 1. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych według rodzaju niepełnosprawności.	14
---	----

Spis wykresów

Wykres 1. Wpływy Zakładu w 2024 r. z udział procentowy źródeł finansowania.	35
Wykres 2. Wpływy Zakładu w 2024 r. z podziałem na źródła finansowania.....	36
Wykres 3. Dotacja przedmiotowa przekazana przez Powiat Wodzisławski w latach 2011-2024.....	37
Wykres 4. Dynamika wpływów ze sprzedaży.....	37